

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС
Виробничої практики з написанням кваліфікаційної роботи

Підготовки *бакалавра*
галузі знань *29 «Міжнародні відносини»*
Спеціальності *291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»*
Освітньо-професійної програми *«Міжнародні відносини»*

Силабус виробничої практики з написанням кваліфікаційної роботи підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини».

Розробник: Патійчук Віктор Олексійович, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, кандидат географічних наук, доцент.

Гарант освітньо-професійної програми:

(Вознюк Є. В.)

Силабус виробничої практики з написанням кваліфікаційної роботи затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

проф. Н. Н. Коцан

1. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З НАПИСАННЯМ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
форма навчання: денна	галузь знань 29 Міжнародні відносини, спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини», бакалавр	Виробнича
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4-й
		Семестр 7 (3 тижні) - 8 (2 тижні)
		Консультації 10 год.
Інд. завдання: є		Самостійна робота 140 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач: *Патійчук Віктор Олексійович*

Науковий ступінь: *кандидат географічних наук.*

Вчене звання: *доцент.*

Посада: *доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій.*

Контактна інформація: *Patiychuk.Viktor@vnu.edu.ua*

Термін практики: *7-8-й семестр.*

III. ОПИС ПРАКТИКИ

Анотація практики. Зміст виробничої практики з написанням кваліфікаційної роботи підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини» визначається планом підготовки бакалавра з міжнародних відносин у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Силабус до неї складений таким чином, щоб на прикладі бази практики, студент зміг цілеспрямовано ознайомитись і достатньо глибоко вивчити організаційно-правові особливості господарської діяльності: структуру управління, положення про підрозділи, їх лінійні, функціональні та міжфункціональні зв'язки, нормативно-методичні матеріали з організації та управління підприємством чи установою, характер діяльності підприємства та основні зовнішньоекономічні операції, що здійснюються на підприємстві тощо.

Основними завданнями у процесі проходження виробничої практики з написанням кваліфікаційної роботи є:

- систематизація теоретичних знань з міжнародних відносин, набутих під час навчання й застосування їх в практиці діяльності структурних підрозділів баз проходження практики;
- засвоєння практичних навичок на робочому місці фахівця з міжнародних відносин в основних відділах і підрозділах виробничо-господарських та управлінських структур;
- підбір нормативно-правових, інформаційних, звітних і статистичних матеріалів, їх систематизація та аналіз у сфері діяльності бази практики;
- вивчення і засвоєння азів складання ділових документів бази практики, ознайомлення зі специфікою ділового листування бази практики та оформлення договорів;
- робота з поточними документами бази практики;
- ознайомлення з організаційно-виробничою структурою бази практики, їх функціями і взаємовідносинами;
- здійсненні аналізу діяльності бази практики (управлінського підрозділу, підприємства, організації, фірми тощо), аналізу взаємовідносин між партнерами, споживачами, посередниками, контрагентами, постачальниками тощо;
- підготовка звіту на основі програми практики, в якому необхідно виділити основні результати діяльності бази практики, дати їм загальну оцінку.

У період проходження практики студенти мають закріпити теоретичний матеріал, виявити знання та навички із систематизації аналізу отриманої інформації, визначення загальних тенденцій розвитку об'єкту дослідження. Студенти мають сформулювати на практиці вміння застосовувати набуті знання в галузі міжнародних відносин. Під час проходження практики студент має ознайомитися з основними характеристиками бази практики, виконати основні її завдання та висвітлити основні результати роботи у звіті за виробничу практику.

Мета і завдання практики. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, розрахунково-аналітичними операціями, управлінськими процедурами та технічними засобами виконання робіт у сфері міжнародних відносин. У період її проходження, на основі здобутих під час навчання знань, формуються професійні уміння і навички з підготовки та прийняття самостійно обґрунтованих організаційно-управлінських рішень у реальних умовах господарювання, розвиваються потреби у постійному підвищенні інтелектуального потенціалу і творчих здібностей студентів.

Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетентності	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у	ЗК 2

	розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.	
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 4
	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 8
Спеціальні (фахові) компетентності	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	СК 2
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.	СК 4
	Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав	СК 5
	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.	СК 7
	Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.	СК 8
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих завдань і проблем.	СК 9
	Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	СК 10
	Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.	СК 11
	Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).	СК 12
	Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.	СК 13
	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	РН 07

Результати навчання	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	РН 08
	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	РН 09
	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.	РН 11
	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій .	РН 14
	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	РН 15
	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.	РН 17

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Настановча конференція на кафедрі: ознайомлення з метою, завданнями та структурою практики; ознайомлення з наказом на практику від університету; інструктаж із техніки безпеки та професійної етики перебування студентів на практиці; отримання індивідуальних завдань; консультація з керівниками практики від університету щодо оформлення звітної документації та надання практичних порад щодо проходження практики тощо. <i>(1 день практики)</i> .
2. Ознайомлювальний	Прибуття на місце (в установу, заклад, підприємство, підрозділ, фірму тощо) проходження практики; представлення керівництву (відповідальним) бази проходження практики; інструктаж із техніки безпеки на базі практики; ознайомлення з робочим місцем та посадовими обов'язками студента-практиканта; ознайомлення з статутними документами бази

	практики та специфікою функціонування підрозділу, де студент буде проходити практику; вивчення досвіду роботи з поточними виробничими документами та навичками обслуговування клієнтів (при потребі та з урахуванням специфіки бази практики). <i>(1-2 тиждень)</i> .
3. Основний	Виконання функціональних обов'язків студента-практиканта в якості управлінця-менеджера середньої ланки (робота з документами, допомога в оформленні документів, переклад документів іноземною мовою; допомога у веденні ділового листування та проведенні бізнес-переговорів; підбір інформаційних ресурсів із специфіки функціонування бази практики; робота з клієнтами та партнерами з бізнесу та управління тощо). <i>(3-5 тиждень)</i> .
4. Підсумковий	Підведення підсумків практики на базі проведення практики (підприємстві, установі, закладі, фірмі тощо); оцінка роботи студента-практиканта керівником підрозділу (керівництвом) бази практики; висловлення зауважень та пропозицій щодо роботи студента під час практики; рекомендація щодо виставлення підсумкової оцінки за практику від бази практики; написання відгуку керівником підрозділу бази практики про роботу студента-практиканта та його майбутні професійні здібності з рекомендацією оцінки за практику, що завіряється (мокрою) гербовою печаткою установи практики; написання студентом-практикантом висновків про проходження практики та пропозицій щодо її раціоналізації тощо). <i>(5 тиждень)</i>. Оформлення звіту за практику студентом-практикантом; заповнення щоденника практики; оформлення індивідуального завдання з практики та додатків до звіту. <i>(5 тиждень)</i>. Захист практики на кафедрі міжнародних відносин і регіональних студій при комісії, яка затверджена наказом університету; отримання підсумкової оцінки за практику. <i>(Дата здачі практики – згідно наказу ректора університету)</i>.

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання (ІЗ) – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Вони є обов'язковим елементом проходження виробничої практики студентів і виконуються під керівництвом викладачів або фахівців від бази проведення практики. Прикладом ІЗ завдань можуть бути реферативні, розрахункові, розрахунково-графічні, описово-розрахункові та аналітичні роботи, навчальні проекти (наукові статті) тощо.

Головною метою ІЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи. Матеріали, отримані практикантом під час виконання ІЗ, можуть бути використані у подальшому при підготовці наукових доповідей, статей, написанні курсових та випускної роботи, що

пов'язані з профілем міжнародних відносин. Під час виробничої практики студенти виконують індивідуальне завдання з більш глибокого вивчення окремих питань професійного спрямування та специфіки діяльності бази практики.

ІЗ з виробничої практики може включати підібраний студентом перелік необхідної спеціальної та ділової літератури та джерел для виконання ним певних практичних посадових обов'язків, а також зібраний та опрацьований статистичний матеріал, який характеризує певну сферу виробничої діяльності та стан розвитку окремих підрозділів бази практики та її партнерів; презентації, які розкривають специфіку виробничої діяльності студента-практиканта; тестові завдання, що розкривають практичну значимість отриманих студентом знань та закріплених ним на практиці навичок їх застосування тощо. ІЗ виконується практикантом за матеріалами дослідження конкретного об'єкту, статистичними даними, які відображають особливості його функціонування та піднімають наукову проблематику його розвитку та взаємодії тощо.

Традиційні ІЗ мають свою типову структуру:

- вступ – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

ІЗ видається керівником практики від університету та може узгоджуватися з керівництвом від бази практики. Воно розробляється для кожного студента окремо та узгоджується з керівником практики від кафедри або бази проходження до початку її проходження. Консультування та контроль за виконанням ІЗ здійснюється безпосередньо керівником бази практики або кафедри. Оцінка ІЗ відбувається згідно вказаних правил оцінювання.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Оцінювання виробничої практики: 50 балів студент може отримати за виконання своїх службових обов'язків на базі проходження практики, а також 10 балів – за виконання індивідуального практичного завдання та ще 40 балів – за оформлення звіту практики та його захист перед комісією на профільуючій кафедрі. Тобто у підсумку студент може отримати 100 балів за всю практику (таблиця «Розподіл балів»). Загальна оцінка за практику виставляється студенту на основі рекомендованої оцінки від бази практики (в

межах 60 балів), а також повноти та правильності оформлення звіту та щоденника, інших звітних документів практики (наприклад, додатків до звіту) студентом-практикантом та його компетентності й правильності відповідей при її захисті на факультеті (40 балів). Залік практики відбувається при комісії, в усній формі, згідно наказу ректора університету та встановлених строках прийому практики.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль 1		Модуль 2	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
Виконання службових обов'язків на базі проходження практики	Індивідуальне завдання з практики		
50	10	Оформлення звіту за практику та його захист перед комісією	
60 балів		40	100

Політика оцінювання

Спілкування під час проведення практики повинно базуватися на взаємній повазі й толерантності. Пропуски під час проходження практики не дозволяються. Перенесення термінів проведення практики з поважних причин відбувається згідно внесення змін до наказу (коригування) на її проведення.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Не зараховано (з можливістю повторного складання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підведення підсумків виробничої практики відбувається спочатку на базі проведення практики (підприємстві, установі, закладі, фірмі тощо), де виставляється оцінка роботи студента-практиканта керівником підрозділу (керівництвом) бази практики, а також висловлюються зауваження та

пропозиції щодо роботи студента під час практики. Безпосередній керівник від бази практики пропонує та рекомендує підсумкову оцінку студенту-практиканту в межах 60 балів, а також пише відгук у щоденнику про виконання ним службових доручень під час практики та рівень його професійної підготовки, який проявився під час її проведення, що завіряється його підписом та (мочною) гербовою печаткою установи практики. Студент-практикант оформляє звіт та пише висновки про проходження ним виробничої практики, які представляє за захист. Захист практики, де виставляється підсумкова оцінка за її проходження студентом, відбувається на кафедрі міжнародних відносин і регіональних студій при комісії у вказаний термін, що затверджено наказом ректора університету.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Виробнича практика: програма та методичні рекомендації для студентів 5 курсу спеціальності 8.03020301 «Міжнародні економічні відносини» (рівень вищої освіти – магістр) / уклад. Л. І. Григорова-Беренда. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016, 28 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня. Збірник нормативних документів та інформаційних матеріалів з питань атестації наукових кадрів вищої кваліфікації / упорядник Ю. І. Цеков. К.: Вища шк., 2000. 215 с.
3. Корбутяк В. І. Діловодство: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2010. 122 с.
4. Кулешов С. Г. Загальне документознавство: навч. посібник для вишів. Київ: Видавн. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 123 с.
5. Кушнарєнко Н. Наукова обробка документів: підручник. К.: Кондор, 2003. 340 с.
6. Методичні вказівки щодо проведення виробничої практики студентами спеціальності 5.05010301 «Розробка програмного забезпечення»/122 «Комп'ютерні науки», спеціальності 5.05010101 «Обслуговування програмних систем і комплексів» /121 «Інженерія програмного забезпечення». К.: Університет «КРОК». 2018. 18 с.
7. Методичні рекомендації з курсу «Документознавство» / укладач: Третяк Г. С. Вінниця: МЦІТ, 2001. 21 с.
8. Методичні рекомендації з проходження виробничої (переддипломної) практики для студентів ОКХ «магістр» спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства» [уклад. О.А. Гарник]. Умань: УДПУ, 2016. 27 с.
9. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня: методичні поради / автор-упорядник Л. А. Пономаренко. К.: Кондор, 2001. 112 с.

Додаткова література

1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2014. 142 с.

2. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. К.: Кондор, 2017. 206 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с.
4. Кириленко О. П. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / [О. П. Кириленко, В. В. Письменний, Н. М. Ткачук та ін.]. Тернопіль: Екон. думка, 2012. 196 с.
5. Конверський А. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: Центр учб. л-ри, 2016. 352 с.
6. Мальська М. П. Організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2017. 136 с.
7. Мацегора І. Л., Стадніченко О. О. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів: навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл.]. Запоріжжя: ЗНУ, 2010. 200 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. 220 с.
9. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. [2-е вид., змін. та доп.]. Вінниця: ВНТУ, 2015. 317 с.
10. Патійчук В. О. Моделювання політичне. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори): енцикл. словник-довідник / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2015. С. 234–235.
11. Patiychuk V. Modeling of Modern International Conflicts. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. № 8 (357). С. 3–11.
12. Патійчук В. О., Саванюк А. А. Особливості моделювання міжнародних конфліктів. Актуальні проблеми країнознавчої науки : матеріали V Між нар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 18–19 травня 2017 р.) / за ред. В. Й. Лажніка. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. С. 6–13.
13. Патійчук В. О. Методологія країнознавчих досліджень: навчально-методичний комплекс для студентів галузі знань 0302 «Міжнародні відносини». Луцьк: Вид. «Вежа-Друк», 2017. 84 с.
14. Оспіщев В. І., Кривоший В. В. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посіб. Київ: Знання, 2013. 256 с.
15. Цехмістрова Г. С. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. [для студентів вищ. навч. закл.; 2-ге вид., доповн.]. Київ: Вид. дім «Слово», 2012. 349 с.
16. Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Д.: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.